

Likabehandlingsplan för Tolg skola 2019

Utbildningsförvaltningen Växjö Kommun

Innehållsförteckning

Likabehandlingsplan för Tolg skola.....	1
Inledning.....	2
Uppföljning av föregående års likabehandlingsplan	2
Kartläggning och analys.....	3
Plan och åtgärder.....	4
Delaktighet i arbetet med likabehandlingsplanen	5
Vad som händer när någon blivit kränkt	5

Dokumenttyp	Fastställd	Senast ändrad
<p>Enhets specifikt styrdokument</p> <p>Dokumentinformation</p> <p>Varje enhet ska årligen upprätta dokumentation som klargör vilka riktlinjer och rutiner som verksamheten har för att förhindra diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier, samt följa upp och utvärdera dessa. Varje enhet ska även upprätta en plan med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga eller förhindra kränkande behandling, och vilka åtgärder som avses genomföras under det kommande året; föregående års genomförande av de planerade åtgärder ska redogöras för.</p> <p>Likabehandlingsplanen möter de krav som ställs på utbildningsanordnaren i diskrimineringslagen och skollagen.</p>	<p>Tolg skola 2019-03-12</p>	<p>Tolg skola 2019-03-12</p>

Inledning

Tolg skola har ca 45 elever från 6 år upp till 12 år. Likabehandlingsplanen omfattar förskoleklass och grundskola åk 1–6. Rektor för enheten är Ulrik Hultgren.

Idag finns ett Elevhälsoteam som bla. har att hantera likabehandlingsfrågor och utredningar efter anmälningar. Teamet träffas ca. 9 gånger/termin eller vid mer akuta behov. Där ingår pedagoger från alla våra verksamheter och stadier samt kurator och rektor. Psykolog kan kallas in vid behov. Detta team arbetar både åtgärdande, förebyggande och främjande.

Tolg skolas vision i likabehandlingsarbetet är att alla barn och elever vill, vågar och kan ta huvudrollen i sitt eget liv.

Tolgs skola använder kunskap för att skapa värde för sig själv och andra. Genom kunskap och mod blir det coolt att kunna och alla har förmågan att ta ett aktivt ansvar för allas lika värde.

Likabehandlingsplanen

Detta är Tolg skolas likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen utgör dels den plan mot kränkande behandling som krävs i skollagen, dels den dokumentation av aktiva åtgärder mot diskriminering som krävs i diskrimineringslagen.

Barnen/eleverna och vårdnadshavare har deltagit i arbetet med framtagandet av planen.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. En plan mot kränkande behandling ska finnas för varje enhet och förskolechef/rektor ansvarar för att så sker. Som en del av detta har Tolg skola gjort en kartläggning av verksamheten och utifrån denna dragit slutsatser om vilka risker som finns för kränkningar och hur vi ska arbeta för att förebygga dessa.

Diskriminering är att någon missgynnas eller kränks mot bakgrund av en eller flera av diskrimineringsgrunderna¹. Dokumentation av aktiva åtgärder mot diskriminering ska finnas för varje enhet. Som en del av detta har Tolg skola gjort en undersökning och analys av verksamheten, utifrån respektive diskrimineringsgrund, och utifrån dom dragit slutsatser om vilka risker för diskriminering och hinder mot likabehandling som finns, samt hur vi ska arbeta för att förebygga dessa och främja likabehandling.

I planen finns utbildningsförvaltningens rutin för anmälan av kränkande behandling med som bilaga. Rutinen anger hur personal och förskolechef/rektor ska agera, både om personal kränker, diskriminerar eller trakasserar barn/elever och om barn/elever kränker eller trakasserar varandra.

Uppföljning av föregående års likabehandlingsplan

Föregående års planerade åtgärder bestod av:

- Ökad vuxennärvaro i omklädningsrummen
- Organiserade pauser vid olika tidpunkter i stället för en gemensam rast
- Upprättat ett strukturerat schema med aktiviteter för asfaltplanen
- Ordningsregler finns som stående punkter på klassråd och elevråd
- Strukturerade aktiviteter i stället för bussvakt utomhus

¹ Diskrimineringsgrunderna är: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

- Kompetensutbildning i lågaffektivt bemötande

Tolg skola har under det föregående året arbetat med de bestämda åtgärderna och har gjort följande analys och uppföljning.

Målsättningen var att ha en vuxen i omklädningsrummen. Detta kunde inte alltid fullföljas till 100 % eftersom eleverna dvs. pojkar och flickor har olika omklädningsrum. Det som kan konstateras är att i de fallen vuxna var närvarande blev det mindre konflikter.

På skolan organiserade man pauser med aktiviteter som gick ”omlott” i stället för att ha en gemensam rast. Elever som ville ha gemensamma organiserade lekar tyckte att det var positivt. Ett antal elever uppfattade styrda aktiviteter som negativt eftersom de inte fick vara kreativa på egen hand. Resultatet visar att det inte gav den positiva effekt som förväntats för eleverna.

På asfaltplanen styrdes aktiviteter inom givna tidsramar exempelvis ”King”, basket, fotboll, hoppa hage. Effekten var bra inledningsvis men när planen stod tom blev det diskussioner eftersom planen inte användes då ingen ville ha den aktivitet som gällde. Planen upplevdes även som något rörig och ”svårförstådd” hos både elever och personal vilket gjorde att man valde att inte fortsätta.

Ordningsregler upprättades men var inte förankrade hos elever eller personal. I vissa klasser pratade man om ordningsregler och i vissa klasser fanns de uppsatta. De fem principerna fick mer fokus än ordningsregler vilket resulterade i att eleverna inte visste vad som skulle gälla och vilka konsekvenser som skulle råda.

Under tiden som eleverna väntade på bussen fick eleverna var inne och ha en aktivitet. Konflikter under väntetiden minimerades och gav positivt resultat.

Kuratoren hade en föreläsning kring lågaffektivt bemötande på en studiedag. Positivt att personalen får utbildning i bemötande men viktigt att lågaffektivt bemötande inte utesluter konsekvenser.

Kartläggning och analys

Tolg skola har analyserat det tidigare arbetet och har även kartlagt nuläget genom att

- Trygghetsvandring 2019-03-04
- Elevenkät
- Föräldraenkät
- Gemensamma frågor vid utvecklingssamtalen i alla elevgrupperna
- En punkt om genomgång av eventuella anmälningar om kränkande behandling
- Samtal i personalgruppen om rastaktiviteter
- Samtal i barn/elevgruppen

Kränkande behandling

Tolg skola har analyserat uppgifterna och kan konstatera följande brister/risker relaterat till kränkande behandling.

- Eleverna använder ett språk som allt för ofta innehåller könsord och som upplevs kränkande
- Allt för många elever känner oro och hot från andra elever
- Kränkningar i samband med bollspel på raster

Diskriminering och trakasserier

Tolg skola har analyserat de insamlade uppgifterna i kartläggningen av verksamheten och har konstaterat att det kan finnas brister/risker relaterat till diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, och repressalier.

Diskriminering kopplat till	Kartläggning och analys
Kön	Ingen risk noteras i kartläggningen.
Könsöverskridande identitet eller uttryck	Skolan konstaterar att det används för mycket könsord och nedsättande uttryck som ex ”hora”.
Religion eller annan trosuppfattning	Ingen risk noteras i kartläggningen.
Etnisk tillhörighet	Ingen risk noteras i kartläggningen.
Sexuell läggning	Ingen risk noteras i kartläggningen.
Ålder	Ingen risk noteras i kartläggningen.
Funktionsnedsättning	Tolg skola har bla. undersökt litteraturen som används i undervisningen och kan konstatera att det oftast saknas karaktärer eller illustrationer av personer med olika typer av funktionsnedsättningar.
Sexuella trakasserier	Ingen risk noteras i kartläggningen.
Repressalier	Ingen risk noteras i kartläggningen.

Plan och åtgärder

Tolg skola har utifrån kartläggningen och analysen bestämt att fokusera utvecklingsarbetet mot följande målsättningar.

Kränkande behandling

Målsättning 1: Bollspel

Målsättning	Barn/elever ska inte uppleva kränkningar vid bollspel på rasterna.
Nuläge	Barn/elever blir ofta ledsna för vad andra säger eller gör mot dem i samband med bollspel på rasterna.
Åtgärder	Personal ska alltid aktivt vara med i bollspelen, antingen som spelare själv eller som hjälp för att bollspelet ska gå schysst till, agera domare eller stötta vid lagindelning. Särskilt schema för asfalts planen upprättas.
Tidplan	Start i Mars/April när bollplan och asfaltsyta är snöfria. Därefter utvärdering om åtgärderna har fått den effekten som vi tänkt oss. Om målsättningen nåtts blir åtgärden permanent, i annat fall presenterar de ansvariga alternativ för arbetslaget om hur målet kan uppnås på annat sätt och tillsammans beslutas om nya åtgärder.
Ansvarig	Enligt rastvakts schema

Målsättning 2: Inget kränkande språkbruk ska användas

Målsättning	Inget kränkande språkbruk får användas
Nuläge	Könsord används ofta i vardagsspråket
Åtgärder	Samtal i klasserna och omedelbar reaktion från vuxna vid ”övertramp”
Tidplan	Vårterminens starten 2019
Ansvarig	Alla vuxna på skolan

Diskriminering och trakasserier

Målsättning 1: Trygghet på raster och vid förflyttning

Målsättning	Alla elever ska känna sig trygga på raster och vid förflyttning till annan skola
Nuläge	Elever känner oro under raster och vid förflyttning
Åtgärder	Arbeta in de beslutade ordningsreglerna och tydligt rastvaks och aktivitets schema upprättas. Vuxna i kapprummet. Gemensamma regler med busschaufför finns. Bestämda platser i bussen. Varje klasslärare tar kontakt med mottagande lärare för att försäkra sig om att någon möter upp eleverna.
Tidplan	Vårterminen. Arbetslag redovisar resultaten på APT.
Ansvarig	Varje arbetslag har utsett en ansvarig och tydligt ????

Målsättning 2: Studiero

Målsättning	Elever ska inte uppleva att andra stör lektionerna
Nuläge	Oro under lektioner
Åtgärder	Elever ska följa uppsatta klassrumsregler och förflyttningsregler inom skolan vid byte av undervisningslokal.
Tidplan	Vårterminen. Punkt på arbetslagsmöten
Ansvarig	Respektive undervisande lärare

Delaktighet i arbetet med likabehandlingsplanen

Barnen/eleverna vid Tolg skola har medverkat i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen genom att på lektionstid fokusera på föreslaget innehåll, gå Trygghetsvandring, genomföra elevenkät och arbetat med ordningsregler. Eleverna har kunnat påverka arbetet genom såväl klassråd som elevråd.

Vårdnadshavarna vid Tolg skola har medverkat i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen genom att på föräldramöten komma med synpunkter. Delta i olika enkäter som berört trivsel, oro och bemötande.

Personalen vid Tolg skola har medverkat i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen genom att i ett processarbete utforma en likabehandlingsplan. De har givits möjlighet att redovisa resultat från tidigare planer och framtida behov.

Vad som händer när någon blivit kränkt

Att anmäla kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev kan antas ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla till huvudman. Huvudmannen

är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de anmälda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Tolg skola har som rutin att kontakta vårdnadshavare direkt när dennes barn har kränkts, och informerar om hur enheten hanterar arbetet med anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning.

Hänvisningar

Sammanfattning av rutiner, [länk till material på Insidan](#)

Bilaga F: Diskrimineringsgrunderna

Från och med den 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. De nya reglerna gäller för förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen och finns i diskrimineringslagen. Skollagens regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling har inte ändrats.

Reglerna om aktiva åtgärder mot diskriminering finns i 3 kapitlet diskrimineringslagen. För förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen är en av nyheterna i diskrimineringslagen att skyldigheten att arbeta med aktiva åtgärder har utvidgats till att omfatta alla diskrimineringsgrunder. Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Nytt är också en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det har också införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Kravet på en likabehandlingsplan har ersatts med ett allmänt krav på skriftlig dokumentation.

Skollagens regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling har inte ändrats

I 6 kapitlet skollagen finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Dessa regler har inte ändrats. Det innebär att huvudmannen för en förskola, skola eller annan verksamhet som regleras i skollagen även fortsättningsvis är skyldig att se till att det i varje verksamhet (till exempel i varje förskola eller skola) bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det dels genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling, dels årligen upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Det finns i 6 kapitlet skollagen också regler om förbud mot kränkande behandling och repressalier och om skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Dessa regler har inte heller ändrats.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Den 1 januari 2017 ändrades också förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Förordningen reglerar från och med den 1 januari 2017 endast barns och elevers deltagande i arbetet med planen mot kränkande behandling. Förordningens rubrik har ändrats till förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Barns och elevers deltagande i arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering regleras från och med den 1 januari 2017 i diskrimineringslagen.

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Här beskriver vi hur de olika diskrimineringsgrunderna definieras i diskrimineringslagen och dess förarbeten (regeringens proposition 2007/08:95). I några fall har vi även kommenterat lagens definition.

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Kön

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck. Även en person som identifierar sig som transsexuell men inte tänker ändra sin könstillhörighet omfattas av denna grund och därmed av skyddet mot diskriminering.

Diskrimineringslagens förbud mot diskriminering gäller för personer med könsöverskridande identitet eller uttryck. Ofta använder DO istället begreppen könsidentitet eller könsuttryck. Det beror på att DO anser att lagens begrepp ("könsöverskridande") riskerar att befästa en bild av vissa personer som avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

Könsöverskridande identitet och uttryck

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer.

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom

fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening. Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.

Funktionsnedsättning

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Sexuell läggning

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Ålder

Indirekt diskriminering

Ett barn eller en elev missgynnas genom att till synes neutrala regler, strukturer eller arbetssätt tillämpas så att det får en diskriminerande effekt i praktiken.

Exempel kan vara:

Att inte få bära huvudduk, kippa eller turban.

Att pga religiösa orsaker inte kunna äta den erbjudna lunchen.

Att hänsyn inte tas vid schemaläggning och provplanering eller att elever kan behöva ledigt vid religiösa helgdagar.

Att välja läromedel/material som diskriminerar

Konflikter

Ibland kan det vara svårt att skilja kränkningar från konflikter och bråk. Därför är det viktigt att definiera skillnaden mellan konflikt och kränkningar.

Konflikt betyder ursprungligen sammanstöta, råka i strid, kämpa. Generellt handlar konflikter om att två eller flera eftersträvar samma resurser (saker, bekräftelse, inflytande).

Parterna i en konflikt ser varandra som jämbördiga. Konflikter upplevs ofta som ansträngande av inblandade och omgivningen. Konflikter kan utvecklas till mobbning eller kränkningar, men de kan också bli konstruktiva och skapande om de hanteras rätt. Konflikter kan hanteras genom att de inblandade ändrar uppfattning om alternativen, hittar nya alternativ eller lägger konflikten åt sidan

För att konflikter ska bli konstruktiva och givande är det viktigt att eleverna lär sig konflikthantering.

Kränkande behandling

Kränkande behandling innebär ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen 2008:567 kränker en elevs värdighet.

Kränkningar kan vara:

Verbala (t.ex. att bli hotad, svordomar, fula ord, könsord eller förolämpningar)

Psykosociala (t.ex. utsätta någon för utfrysning, ryktesspridning, skratt, suckar, miner, blickar)

Fysiska (t.ex. utsätta någon för slag, knuffar eller att ha sönder annans ägodel)

Text- och bildburna (t.ex. klotter, brev, lappar, sms, e-post, mms)

Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och då kallas det mobbning. Mobbning finns inte längre med som begrepp i lagstiftningen som styr likabehandlingsarbetet, men eftersom begreppet fortfarande används i dagligt tal så är det viktigt att definiera det. En elev som känner sig kränkt av en negativ handling från någon annan har rätt att bli hjälpt även om handlingen inte upprepas.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger att hon eller han har blivit kränkt alltid ska tas på allvar. Det är individen som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad och kränkande.

Det är också viktigt att se att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan ske även på gruppnivå. Vi som arbetar i skolan måste därför vara öppna i vår tolkning och se händelsen ur olika perspektiv för att hitta den bästa lösningen. Därför använder vi numera begreppet kränkning som är vidare än mobbning och innefattar både trakasserier och kränkande behandling.

Definitionerna gäller i lika hög grad kränkningar mellan barn, som vuxen mot barn och barn mot vuxen.

Kränkningar på nätet

Både verbal och psykisk mobbning kan ske digitalt, det som ibland kallas e-mobbning. Mobbningen sker då på internet eller mobilen. Det vanligaste är elaka kommentarer eller bilder i sociala medier samt kränkningar via sms. Att inte bjuda in en person till gemenskapen i en grupp är ett sätt att frysa ut någon på nätet. Spridningseffekten på nätet är en faktor som många inte tänker på och det finns risk att en elak kommentar eller bild når långt utanför den närmaste kretsen. Detta gör att det är svårt att göra någon gränsdragning mellan kränkning och mobbning, eftersom en delad bild kan spridas vidare. Detta gör att en kränkning som egentligen bara har utförts en gång kan upplevas som att den utförs igen och igen.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet. För att omfattas av diskrimineringslagen måste det kränkande agerandet ha samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella

trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Repressalier

Med repressalier avses när ett barn, elev eller ungdom har anmält någon ansvarig person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning så får barnet/eleven/ungdomen inte bestraffas som en följd av det